

การประชุมวิชาการ สมาคมบริบาลผู้ป่วยระยะท้าย
หัวข้อ Palliative Care in End-Stage Renal Disease

1. หลักการและเหตุผล

โรคไตเรื้อรังเป็นหนึ่งในโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-communicable disease, NCD) ที่เป็นปัญหาสำคัญในระบบสาธารณสุขของไทย เนื่องจากว่าเป็นโรคที่มีความชุกเพิ่มขึ้นในอัตราก้าวหน้าและมีผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ป่วยอย่างมาก นอกจากนี้ ยังมีผู้ป่วยส่วนหนึ่งที่มีการดำเนินโรคเข้าสู่ไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย ในปัจจุบันแนวทางการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายในระยะนี้มี 4 ทางเลือก ได้แก่ การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม การล้างไตทางช่องท้อง การปลูกถ่ายไต และการรักษาแบบองค์รวมชนิดประคับประคองโดยไม่รับการบำบัดแทนไตใดๆ โดยการมุ่งเน้นที่การรักษาอาการและความไม่สบายใจจากโรค รักษาคุณภาพชีวิตโดยให้การดูแลโดยอยู่บนพื้นฐานของคุณค่า ความต้องการและเป้าหมายการรักษาของผู้ป่วยและครอบครัว

Palliative Care เป็นศาสตร์ในการให้บริการสุขภาพแบบองค์รวมแก่ผู้ป่วยและครอบครัวในผู้ป่วยที่เป็นโรคที่รักษาไม่หายและอยู่ในระยะท้าย เป็นการดูแลแบบองค์รวมที่ดูแลทุกมิติตั้งแต่กาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ เป็นการดูแลที่ต่อเนื่องเพื่อให้คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยในเวลาที่เหลืออยู่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยการประเมิน ป้องกันและบำบัดความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกาย จิตสังคมและจิตวิญญาณ องค์ประกอบที่สำคัญของ palliative care คือการช่วยผู้ป่วยและครอบครัวในการวางแผนการดูแลล่วงหน้า โดยการให้ข้อมูลที่ตรงจริงแก่ผู้ป่วยและครอบครัว เพื่อให้มีโอกาสคิดทบทวนถึงความต้องการของตนเอง ไม่ว่าจะสถานที่ที่ต้องการใช้เวลาในช่วงสุดท้าย รวมถึงการดูแลทางการแพทย์ในแบบที่ตนเองต้องการ นอกจากนี้ palliative care ยังช่วยดูแลจัดการอาการในช่วงใกล้ตาย เพื่อให้ผู้ป่วยปราศจากอาการไม่สุขสบายต่างๆ และให้จากไปอย่างสงบ

จากการที่ Palliative care เป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ป่วยไตวายระยะสุดท้ายที่ไม่สามารถล้างไตได้ เนื่องจากปัญหาทางเทคนิคซึ่งทำให้ไม่สามารถล้างไตได้ หรือในผู้ป่วยที่ไม่มีการรับรู้ ผู้ป่วยที่สมรรถนะถดถอย หรือผู้สูงอายุที่มีโรคร่วมร้ายแรงหลายอย่าง Palliative care จึงเป็นทางเลือกที่ช่วยประคับประคองให้ผู้ป่วยสามารถอยู่ได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการจัดการอาการที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงช่วยผู้ป่วยในการวางแผนการดูแลล่วงหน้า

ประเทศไทยมีพัฒนาการการดูแลด้าน palliative care ล่าช้ามากเมื่อเทียบกับประเทศที่มีศักยภาพทางการแพทย์เทียบเคียงกับเราเช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลี นอกจากนี้ในหลักสูตรของคณะแพทยศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์ต่างๆ มีการเรียนการสอนเรื่อง palliative care ในหลักสูตรน้อยมากหรือบางแห่งอาจไม่มีเลย ทำให้แพทย์และพยาบาลขาดความตระหนักและไม่มีประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ผลที่ตามมาคือผู้ป่วยโรคเรื้อรังอยู่ในระยะสุดท้ายไม่ได้รับการดูแลที่เหมาะสม ทนทุกข์ทรมานจากอาการต่างๆในระยะสุดท้ายที่

ไม่สามารถควบคุมได้ดีโดยเฉพาะอาการปวด รวมถึงการขาดการวางแผนการรักษาล่วงหน้าทำให้บางครั้งได้รับการรักษาที่ไม่ก่อเกิดประโยชน์และไม่ตรงกับความต้องการของผู้ป่วย

จากข้อมูลต่างๆที่ได้นำเสนอตั้งกล่าวข้างต้น ได้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของการมีบริการแบบ Palliative care ซึ่งจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต (quality of life) ของผู้ป่วยระยะท้าย ช่วยให้ผู้ป่วยสามารถเผชิญความตายอย่างสมศักดิ์ศรีและให้ตายดี (quality of death) ที่สำคัญการดูแลแบบ palliative care จะช่วยประหยัดงบประมาณด้านการบริการสุขภาพจากการลดการตรวจรักษาที่ไม่จำเป็นในผู้ป่วยระยะท้าย จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพัฒนาการบริการแบบ palliative care ให้เกิดขึ้นอย่างก้าวกระโดด เพื่อรับกับสภาวะสุขภาพของประเทศเรา

Thai Palliative care Society (THAPS) เป็นสมาคมที่ก่อตั้งเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2555 มีสมาชิก ณ ปัจจุบัน 370 คน เป็นบุคลากรทางการแพทย์และผู้ที่มีสนใจด้านการดูแลผู้ป่วยระยะท้าย จากทั่วประเทศ วัตถุประสงค์ที่สำคัญของสมาคมฯ คือ เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายในบริบทของสังคมไทย เพื่อสนับสนุนการทำงานของบุคลากรที่ดูแลผู้ป่วยระยะท้ายและครอบครัว ทางด้านวิชาการ บริหารจัดการ งานวิจัย และสภาวะในการทำงาน และในปี 2560 นี้ นับเป็นโอกาสอันดีอีกครั้งที่จะมีการประชุมวิชาการประจำปี เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้าน palliative care และช่วยผลักดันความสนใจของนักวิชาชีพ องค์กรต่างๆ และภาคส่วนประชาชน ทำให้เกิดการพัฒนาการดูแลแบบ palliative care อย่างก้าวกระโดด

2. วัตถุประสงค์

1. พัฒนาองค์ความรู้และศักยภาพในการดูแลผู้ป่วยโรคไตวายระยะสุดท้ายของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยโรคไตระยะท้าย
2. ผลักดันให้เกิดการก้าวกระโดดของการจัดบริการแบบ Palliative Care สำหรับผู้ป่วยโรคไตระยะท้ายในระบบสุขภาพของประเทศไทย
3. เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัว การเคลื่อนไหวและการทำงานร่วมกันขององค์กรต่างๆทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อช่วยกันขับเคลื่อนระบบการดูแลผู้ป่วยโรคไตระยะท้าย (Palliative care) ที่มีประสิทธิภาพในสังคมไทย

3. สถานที่ดำเนินการและผู้รับผิดชอบ

จัดโดยสมาคมบริบาลผู้ป่วยระยะท้าย ร่วมกับสมาคมมะเร็งแห่งประเทศไทย และสมาคมพยาบาลโรคไต
ณ ห้องประชุมอโนมา แกรนด์ โรงแรมอโนมา กรุงเทพมหานคร

4. ระยะเวลาในการดำเนินการ

ระหว่างวันที่ 7-8 กันยายน 2560

5. วิธีการดำเนินการ

การจัดประชุมที่มืองค์ประกอบทั้งด้านวิชาการ ประกอบด้วยการนำเสนอหัวข้อองค์ความรู้ด้าน Palliative Care สำหรับผู้ป่วยโรคไตระยะท้าย ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญระดับต่างประเทศ ในประเทศ มานำเสนอองค์ความรู้และประสบการณ์

6. กลุ่มเป้าหมาย

แพทย์พยาบาลและผู้ที่ทำงานด้านการดูแลผู้ป่วยโรคไตระยะท้าย รวมถึงผู้ที่สนใจงานด้านการบริบาลผู้ป่วยโรคไตระยะท้ายจากสถาบัน โรงพยาบาลต่างๆ ทั่วประเทศ ประมาณ 500 คน

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. พัฒนาองค์ความรู้ของนักวิชาชีพที่ทำงานดูแลผู้ป่วยโรคไตระยะท้าย
2. เกิดกระแสตื่นตัวและตระหนักในความสำคัญของ Palliative Care และการดูแลผู้ป่วยโรคไตระยะท้ายในหมู่นักวิชาชีพ
3. กระตุ้นให้เกิดการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยโรคไตระยะท้ายแบบ Palliative Care ในประเทศไทยมากขึ้น

สมาคมบริบาลผู้ป่วยระยะท้าย

โทรศัพท์ 043-366655, 094 -0184301
โทรสาร 043-366657
อีเมล pcinesrd@gmail.com
เว็บไซต์ www.thaps.or.th